

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands

Ársreikningur

2017

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands
Austurstræti 11
101 Reykjavík
kt. 430269-1519

Efnisyfirlit

	bls.
Áritun óháðs endurskoðanda	2 - 3
Skýrsla stjórnar	4 - 6
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	7
Efnahagsreikningur	8
Yfirlit um sjóðstreymi	9
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	10
Skýringar	11 - 32
Sérgreind yfirlit deilda	33 - 35

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðsfélaga Lífeyrissjóði Tannlæknafélags Íslands

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2017, efnahag hans 31. desember 2017, breytingu á handbæru fé á árinu 2017 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2017, í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda* hér fyrir neðan. Við erum óháð Lífeyrissjóð Tannlæknafélagsins í samræmi við settar siðareglur fyrir endurskoðendur á Íslandi og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra. Við teljum að við höfum aflað nægilegra og viðeigandi endurskoðunargagna til að byggja álit okkar á.

Aðrar upplýsingar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdarstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdarstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins eru stjórn og framkvæmdarstjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema stjórn og framkvæmdarstjóri hafi ákveðið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Áritun óháðs endurskoðanda

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggjum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda og tengdar skýringar séu viðeigandi.
- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að vika frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum til að tryggja óhæði okkar.

Reykjavík, 18. apríl 2018

Baker Tilly Rýni

Gunnar Þór Ásgeirsson
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Um Lífeyrissjóð Tannlæknafélags Íslands

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er ætlaður starfandi tannlæknum og mökum þeirra, sem ekki er að lögum skylt að vera í öðrum lífeyrissjóði. Sjóðurinn skiptist í séreignar- og samtryggingardeild. Hlutverk sjóðsins er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja þeim og erfingjum þeirra lífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 127/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn lýtur eftirliti Fjármálaeftirlitsins.

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign sjóðsins í árslok 2017 nam kr. 5.605.755.810 og hafði hækkað um kr. 522.669.897 frá árslokum 2016. Hrein eign séreignardeildar sjóðsins í árslok 2017 nam kr. 4.334.538.618 og hafði hækkað um kr. 373.068.058 frá árslokum 2016. Hrein eign samtryggingardeildar sjóðsins í árslok 2017 nam kr. 1.271.217.193 og hafði hækkað um kr. 149.601.839 frá árslokum 2016.

Fjöldi sjóðfélaga, iðgjöld og lífeyrir

Í lok árs 2017 voru 349 sjóðfélagar í séreignardeild, samanborið við 342 í ársbyrjun. Þá voru 344 sjóðfélagar í samtryggingardeild í árslok 2017 í samanburði við 334 í ársbyrjun. Virkir sjóðfélagar í báðum deildum, þ.e. einstaklingar sem greiddu iðgjöld á árinu, voru 320 í árslok 2017, samanborið við 335 á árinu 2016.

Lífeyrisþegar séreignardeildar á árinu 2017 voru 41 talsins samanborið við 47 á árinu 2016. Lífeyrisþegar samtryggingadeildar á árinu 2017 voru 18 talsins samanborið við 21 á árinu 2016. Greiddur lífeyrir á árinu 2017 nam samtals kr. 76.237.673 samanborið við kr. 106.100.667 á árinu 2016. Á árinu var greiddur örorkulífeyrir að fjárhæð kr. 1.647.438, makalífeyrir að fjárhæð kr. 951.112 og eftirlaun samtals að fjárhæð kr. 73.639.123.

Á árinu 2017 námu greidd iðgjöld kr. 252.199.566 samanborið við kr. 244.630.269 á árinu 2016. Á árinu 2017 námu greidd iðgjöld í sameignardeild kr. 75.338.100. Iðgjöld í séreignardeild námu kr. 176.861.466 á árinu 2017.

Á árinu voru haldnir 9 formlegir fundir hjá stjórn sjóðsins auk ársfundar sem haldinn var í maí. Á árinu 2017 var enginn starfsmaður hjá sjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur sjóðsins. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður bankans. Laun til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu kr. 3.364.000 á árinu 2017 samanborið við kr. 3.175.339 á árinu 2016.

Ávöxtun sjóðsins og fjárfestingaumhverfi

Nafnávöxtun deilda Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands var árið 2017 6,8-7,0% en verðbólga á tímabilinu nam 1,7%.

Nafnávöxtun ávöxtunarleiða sjóðsins

	2017	2016	2015
Séreignardeild	6,8%	3,0%	13,5%
Samtryggingardeild	7,0%	3,5%	14,6%

Árið 2017 var nokkuð sveiflukennt á innlendum hlutabréfamarkaði. Í byrjun febrúar birti Ícelandair neikvæða afkomuviðvörðun sem varð til þess að gengi hlutabréfa félagsins lækkaði mikið. Verslunarrisinn Costco kom með látum inn á íslenskan neytendamarkað sem varð til þess að hlutabréf skráðra félaga á neytendavörumarkaði áttu erfitt uppdráttar. Hagar birtu m.a. neikvæða afkomuviðvörðun vegna minni sölu í verslunum félagsins. Úrvalsvísitala innlendra hlutabréfa lækkaði um 4,4% á árinu. Seðlabanki Íslands hélt áfram að lækka vexti og lækkuðu þeir um 0,75 prósentustig á árinu. Verðbólga var tæp 1,9% í lok árs og hélt þannig undir verðbólguþæmi Seðlabankans. Í mars 2017 var fjármagnshöftum aflétt á einstaklinga, fyrirtæki og lífeyrissjóði og gerði fjárfestum mögulegt að fjárfesta að nýju á erlendum mörkuðum. Árið 2017 var mjög farsælt á erlendum hlutabréfamörkuðum og hækkaði heimsvísitala hlutabréfa um 20,3% á árinu. Krónan styrkist á móti dollar og nam hækkuðunin 11,4% í krónum talið.

Skýrsla stjórnar

Tryggingafræðileg staða

Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings sjóðsins eru eignir samtryggingadeildar 22,7 milljónum hærrí en skuldbindingar, eða 1,1%. Í árslok 2016 var hlutfallið 1,8%. Eignir og skuldbindingar samtryggingadeildar eru enn í góðu jafnvægi og engar breytingar fyrirhugaðar á réttindum sjóðfélaga.

Landsbankinn annast eignastýringu innan gildandi fjárfestingarstefnu hverju sinni. Er leitast við að ávaxta fjármuni sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu. Stjórn sjóðsins hefur eftirlit með rekstri sjóðsins ráðstöfun eigna hans í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Stjórnarhættir

Stjórn sjóðsins leggur áherslu á góða stjórnarhætti við daglega stjórnun og rekstur sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sjóðnum starfs- og síðareglur sem mæla fyrir um almennar skyldur stjórnar, starfsmanna sem og annarra aðila sem vinna fyrir hönd sjóðsins. Ber öllum að hafa það að markmiði að stuðla að heiðarleika, réttsýni og sanngirni í viðskiptum og efla traust sjóðfélaga og almennings á sjóðnum.

Áhættustefna

Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands hefur sett sjóðnum áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Í áhættustýringarstefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; lífeyristryggingaráhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnarhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáraáhættu, samþjöppunaráhættu, aðra áhættuþætti, álagspróf séreignardeildar og vikmarkæftirlit. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti. Áhættustýring sjóðsins er í höndum Áhættustýringar Landsbankans hf. og sérstaks ábyrgðaraðila áhættustýringar.

Önnur mikilvæg atriði

Ársreikningur þessi er gerður í samræmi við lög um ársreikninga nr. 3/2006 og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Lífeyrissjóður Tannlæknafélagsins metur öll verðbréf á markaðsverði. Á árinu 2015 voru settar nýjar reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 355/255 sem breyttu framsetningu á ársreikningi sjóðsins.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2017 með undirritun sinni.

Reykjavík, 18. apríl 2018

Stjórn

Sigurgisli Ingimarsson

Gísli Vilhjálmsson

Heiðís Halldórsdóttir

Margrét Helgadóttir

Sæmundur Pálsson

Framkvæmdastjóri

Ólafur Páll Gunnarsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		78.908.417	74.882.302
Iðgjöld launagreiðenda		172.432.201	165.641.618
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		858.948	4.106.349
		<u>252.199.566</u>	<u>244.630.269</u>
Sérstök aukaframlög	3	1.522.674	1.662.705
		<u>1.522.674</u>	<u>1.662.705</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	4	76.237.673	106.100.667
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga		7.622.598	5.920.855
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð		1.601.524	1.493.622
Tryggingakostnaður		0	-347.986
		<u>85.461.795</u>	<u>113.167.158</u>
Fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	5	122.661.485	27.113.722
Hreinar tekjur af skuldabréfum	6	247.822.107	149.116.121
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		92.186	579.221
Vaxtatekjur af handbæru fé		1.831.095	2.591.990
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		948.064	1.070.526
Fjárfestingagjöld	7	-4.225.661	-6.879.006
		<u>369.129.276</u>	<u>173.592.574</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	8	14.719.824	13.919.690
		<u>14.719.824</u>	<u>13.919.690</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		522.669.897	292.798.700
Hrein eign frá fyrra ári		<u>5.083.085.914</u>	<u>4.790.287.214</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>5.605.755.811</u>	<u>5.083.085.914</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Eignir		31.12.2017	31.12.2016
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	9	2.225.108.506	2.404.142.040
Skuldabréf	10	3.183.977.040	2.607.218.735
Veðlán	10	37.614.597	15.297.408
Bundnar bankainnstæður		2.469.492	2.467.745
		<u>5.449.169.635</u>	<u>5.029.125.928</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	15	8.119.113	7.168.528
Aðrar kröfur	16	6.246.300	4.346.312
		<u>14.365.413</u>	<u>11.514.840</u>
Handbært fé		149.563.656	51.495.044
	Eignir	<u>5.613.098.704</u>	<u>5.092.135.812</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	17	7.342.887	9.049.898
	Skuldir	<u>7.342.887</u>	<u>9.049.898</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>5.605.755.816</u>	<u>5.083.085.914</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls			
Séreignardeild		4.334.538.621	3.961.470.560
Samtryggingardeild		1.271.217.196	1.121.615.354
		<u>5.605.755.816</u>	<u>5.083.085.914</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

	2017	2016
Inngreiðslur		
Iðgjöld	251.221.789	242.920.980
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	3.874.484	4.841.436
Aðrar inngreiðslur	-612.695	-751.715
	<u>254.483.578</u>	<u>247.010.701</u>
Útgreiðslur		
Lífeyrir	75.464.741	105.733.876
Rekstrarkostnaður	20.041.201	17.984.847
Sérstök inngreiðsla inn á lán	7.622.598	5.920.855
Aðrar útgreiðslur	1.287.293	1.545.317
	<u>104.415.833</u>	<u>131.184.895</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>150.067.745</u>	<u>115.825.806</u>
Fjárfestingahreyfingar		
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	154.401.631	101.657.579
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	-1.034.820.687	-696.678.992
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	1.298.514.794	421.581.713
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	113.669.570	165.163.983
Keypt skuldabréf	-1.240.396.304	-801.359.994
Seld skuldabréf	657.474.098	602.723.927
Ný bundin innlán	-2.469.492	-2.467.745
Endurgreidd bundin innlán	2.467.745	98.557.627
	<u>-51.158.645</u>	<u>-110.821.902</u>
Hækkun á handbæru fé	<u>98.909.100</u>	<u>5.003.904</u>
Gengistap af handbæru fé	<u>-840.487</u>	<u>-545.231</u>
Handbært fé í upphafi árs	<u>51.495.043</u>	<u>47.036.370</u>
Handbært fé í lok árs	<u>149.563.656</u>	<u>51.495.043</u>

Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu 31. desember 2017

Tryggingafræðileg staða 2017

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.271,2		1.271,2
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	-64,9		-64,9
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-4,9		-4,9
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	-30,0	-54,7	-84,7
Núvirði framtíðariðgjalda		994,3	994,3
Eignir samtals	<u>1.171,5</u>	<u>939,6</u>	<u>2.111,1</u>
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	845,0	703,1	1.548,0
Örorkulífeyrir	174,1	226,0	400,0
Makalífeyrir	72,2	60,3	132,5
Barnalífeyrir	0,0	7,9	7,9
Skuldbindingar samtals	<u>1.091,2</u>	<u>997,2</u>	<u>2.088,4</u>
Eignir umfram skuldbindingar	80,3	-57,6	22,7
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	7,4%	-5,8%	1,1%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	8,0%	-4,7%	1,8%

Tryggingafræðileg staða 2016

	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	1.121,6		1.121,6
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	-27,5		-27,5
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	-8,7		-8,7
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	-4,3		-4,3
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	-28,5	-53,5	-82,0
Núvirði framtíðariðgjalda		920,8	920,8
Eignir samtals	<u>1.052,7</u>	<u>867,3</u>	<u>1.920,0</u>
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	745,6	642,7	1.388,3
Örorkulífeyrir	163,8	206,3	370,1
Makalífeyrir	65,6	53,6	119,2
Barnalífeyrir	0,0	7,5	7,5
Skuldbindingar samtals	<u>975,0</u>	<u>910,2</u>	<u>1.885,1</u>
Eignir umfram skuldbindingar	77,7	-42,9	34,9
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	8,0%	-4,7%	1,8%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	11,8%	-2,2%	4,8%

Tölur eru í milljónum króna

Skýringar

1. Starfsemi

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er ætlaður starfandi tannlæknum og mökum þeirra, sem ekki er að lögum skylt að vera í öðrum lífeyrissjóði. Sjóðurinn skiptist í séreignar- og samtryggingardeild. Hlutverk sjóðsins er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja þeim og erfingjum þeirra lífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 127/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn lýtur eftirliti Fjármálaeftirlitsins.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Samtrygging

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli, örorku eða andláts samkvæmt nánari ákvæðum laganna. Aðilar að Lífeyrissjóði Tannlæknafélags Íslands eru starfandi tannlæknar og makar þeirra. Þeim starfandi tannlæknum sem skylt er að vera í öðrum lífeyrissjóði, er þó heimilt að vera í þessum sjóði, ef þeir hafa tekjur af tannlækningum, sem þeir greiða ekki iðgjöld af í hinn sjóðinn. Samtryggingadeild og séreignardeild fylgja sambærilegri fjárfestingastefnu. Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2018 er stefnt að því að fjárfesta 66,5% í innlendum skuldabréfum, 3,5% í erlendum skuldabréfum, 13,5% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 16,5% í erlendum hlutabréfum.

Séreign

Lífeyrissjóðurinn tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í lífeyrissjóðnum ásamt öðrum sem þess óska er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignasjóðinn.

Stefnt er að góðri langtímaávöxtun en sveiflur í ávöxtun geta orðið nokkrar yfir skemmra tímabil. Fjárfestingarstefnan mótast af því að leyfilegt er að nýta fjölbreytt tækifæri sem bjóðast á verðbréfamörkuðum. Samkvæmt fjárfestingarstefnu 2018 er stefnt að því að fjárfesta 66,5% í innlendum skuldabréfum, 3,5% í erlendum skuldabréfum, 13,5% í skráðum og óskráðum innlendum hlutabréfum og 16,5% í erlendum hlutabréfum.

Lífeyrisréttindi

Með iðgjaldagreiðslum til öflunar lífeyrisréttinda í samtryggingu ávinnur sjóðfélagi sér og maka sínum og börnum eftir því sem við á rétt til ellilífeyris, örorkulífeyris og maka- og barnalífeyris. Réttur til töku ellilífeyris hefst þegar sjóðfélagi er orðinn 70 ára. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira og leitt hefur til tekjuskerðingar. Andist sjóðfélagi, eiga eftirlifandi maki og börn rétt á lífeyri úr sjóðnum. Í samþykktum sjóðsins er kveðið nánar á um ávinnslu réttinda en hún er aldurstengd. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist lífeyrisskuldbindingar sínar í samtryggingu með eignum sínum. Árlega er gerð tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins og getur hún haft áhrif á lífeyrisréttindi, því sjóðnum er skylt að auka eða skerða lífeyrisréttindi sjóðfélaga fari munur milli eigna og lífeyrisskuldbindinga sjóðsins fram yfir tiltekin mörk.

Lífeyrisréttindi í séreignasjóðnum miðast við innborguð iðgjöld réttihafa ásamt þeirri hreinu ávöxtun sem fengist hefur á iðgjöldin. Heimilt er að hefja töku séreignarsparnaðar þegar réttihafi er orðinn 60 ára, en þó ekki fyrr en tveimur árum eftir fyrstu greiðslu iðgjalds til öflunar lífeyrisréttinda í séreign.

Útgreiðsluleiðir

Munur leiðanna liggur í því hvernig lögbundið iðgjald sjóðfélaga skiptist á milli samtryggingar, bundinnar séreignar og frjálsrar séreignar. Allt iðgjald umfram lögbundið lágmarksiðgjald fer í séreign. Frjáls séreign er laus til útborgunar frá 60 ára aldri. Bundin séreign er laus til útborgunar frá 70 ára aldri og greiðist með jöfnum greiðslum til þess tíma er greiðslur úr samtryggingu hefjast. Val útgreiðsluleiðar ræður því hvenær greiðslur úr samtryggingu hefjast. Frjáls séreign og bundin séreign eru að fullu eign sjóðfélagans og erfist samkvæmt erfðalögum. Greiðsla lífeyris úr samtryggingu hefst við 70 ára aldur, eða síðar, eftir því hvaða útgreiðsluleið er valin, og greiðist til æviloka. Samtryggingin tryggir sjóðfélögum ævilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri samkvæmt samþykktum sjóðsins.

Starfræksla sjóðsins

Landsbankinn annast starfrækslu lífeyrissjóðsins samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og bankans. Skrifstofa sjóðsins er að Austurstræti 11, 101 Reykjavík.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Áhættustýring

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fer eftir áhættustýringarstefnu. Í stefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; markaðsáhættu, mótaðilaáhættu, rekstraráhættu og lífeyristryggingaráhættu. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti.

Engir framvirkir gjaldmiðlasamningar við lánastofnanir eru í gangi hjá sjóðnum í lok árs 2017.

Með fullnægjandi áhættustýringu og innra eftirliti hjá Lífeyrissjóði Tannlæknafélags Íslands aukast líkur á að starfsemi og tryggingafræðileg staða hans sé í ásættanlegu horfi með hliðsjón af hagsmunum sjóðfélaga. Horft er til þess að áhættustýring sé ferli sem stuðlar að aukinni meðvitund, skilvirkni og árangri, ásamt því að stuðla að því að lögum og reglum sé framfylgt.

Árangursríkt áhættustýringarferli samanstendur af áhættustýringarstefnu, ferli og skýrslugjöf þar sem megintilgangur er að greina, mæla, fylgjast með og meta, í samfellu sem og eftir atvikum greiningu, allar áhættur sem snúa að sjóðnum og sjóðfélögum.

Meðvitað þarf að taka ákvörðun þegar vart verður við tiltekna áhættu, um hvort fjarlægja eigi áhættuvaldinn, sniðganga hann, draga úr líkum eða afleiðingum áhættunnar, deila áhættunni með öðrum eða meðvitað taka áhættuna.

Áhættustýring er ferli sem er samofað daglegum rekstri og ákvarðanatöku innan sjóðsins. Allir starfsmenn skulu vera meðvitaðir um þær áhættur sem snúa að sjóðnum. Líta skal á innri endurskoðun sem mikilvægan hluta af því ferli.

Við undirbúning og vinnu að áhættustýringarstefnu sjóðsins var stuðst við leiðbeinandi tilmæli Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2013 og nr. 2/2013 um áhættustýringu lífeyrissjóða og vörsluáðila séreignarsparnaðar.

Áhættum er snúa að rekstri sjóðsins er skipt upp í 9 meginflokka þ.e. lífeyristryggingaáhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáráhættu, samþjöppunaráhættu auk annarra áhættuþátta. Almenn er eftirlit með áhættuþáttum á hendi Áhættustýringar Landsbankans og áhættustjóra lífeyrissjóðsins.

Lífeyristryggingaáhætta (samtryggingardeildar) er skilgreind sem hættan á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu.

Í 39. gr. laga nr. 129/1997 er kveðið á um að ef heildar tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs án ábyrgða, leiðir í ljós að meira en 10% munur er á milli eignaliða og lífeyrisskuldbindinga sé skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum og með sama hætti ef þessi munur hefur haldist 5% eða meiri síðastliðin 5 ár. Tryggingafræðileg staða lífeyrissjóðs er munur á eignum sjóðsins og reiknuðum skuldbindingum. Áhættuþáttum er því hægt að skipta í tvennt; áhættu sem tengist eignum sjóðsins og áhættu sem tengist skuldbindingum sjóðsins. Áhættuþættir sem tengjast skuldbindingum sjóðsins eru einkum þessir: Auknar lífslíkur, aukin örorka og breytt ávöxtunarkrafa sem notuð er til núvirðingar á skuldbindingum. Áhættuþættir sem tengjast eignum sjóðsins eru einkum þessir: Lækkun markaðsvirðis verðbréfa, verðbólga, þróun gjaldmiðla og aðrir þættir sem hafa áhrif á markaðsvirði eigna lífeyrissjóðsins.

Við mat á lífeyristryggingaáhættu er gert árlegt álagspróf á tryggingafræðilegri stöðu lífeyrissjóðsins. Álagsprófið er tvískipt, annars vegar á skuldbindingum sjóðsins og hins vegar á eignum. Útreikningur á mismunandi forsendum skuldbindinga sjóðsins og eigna er framkvæmdur af tryggingastærðfræðingi sjóðsins.

	Tryggingafræðileg staða 2017	Tryggingafræðileg staða 2016
Núverandi staða.....	1,04%	1,85%
Tryggingafræðileg krafa lækkar úr 3,5% í 3%.....	-8,24%	-7,97%
Líftöflur hliðrast um 2 ár.....	-8,86%	-8,47%
Örorkulíkur auknar um 10%.....	-0,70%	0,00%
Vísitala neysluverðs, hækkun ársins aukin um 0,5%.....	0,90%	1,72%
Gengisvísitala lækkar um 10%.....	0,21%	1,32%
Sjóðsfélagalán lækka um 10%.....	1,04%	1,85%
Markaðsskuldbréf lækka um 10%.....	-2,44%	-1,08%
Erlend hlutabréf lækka um 10%.....	0,34%	1,32%
Innlend hlutabréf lækka um 10%.....	0,33%	0,88%

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Markaðsáhætta er skilgreind sem áhættan á fjárhagslegu tapi af stöðu innan og utan efnahagsreiknings vegna breytinga á markaðsverði. Allar stöður í markaðsbréfum teljast innan efnahags en höfuðstólsfjárhæðir afleiðna utan efnahags. Þessi áhætta fyrirfinnst í vaxtatengdum fjármálagerningum (skuldabréfum), hlutabréfum og gjaldeyrisviðskiptum. Megináhættuþættir markaðsáhættu eru hluta- og skuldabréfaverð, vextir og gengi gjaldmiðla. Aðrir þættir á borð við fylgni og flökt, hafa hvoru tveggja áhrif á einstaka áhættuþætti sem og heildaráhættu. Misræmisáhætta telst einnig til markaðsáhættu en hún myndast þegar misræmi er milli eigna og skuldbindinga sjóðsins til að mynda hvað varðar verðtryggingarhlutfall, meðallíftíma eða gjaldmiðla. Helstu undirflokkar markaðsáhættu eru hlutabréfaáhætta, vaxtaáhætta, gjaldmiðlaáhætta, flökt- og fylgniáhætta, misræmisáhætta, uppgreiðsluáhætta og áhætta vegna markaðseigna utan efnahagsreiknings.

"Value at Risk" (VaR) er notað til að meta líkur á hámarkstapi sem getur orðið vegna breytinga á markaðsvirði eigna byggt á sögulegum gögnum um flökt og vænta raunavöxtun. Einnig er staðalfrávik notað til að meta sveiflur eignasafna.

Gerðar hafa verið breytingar á neðangreindri töflu á milli ára. Í ársreikningi 2016 var einungis tekið til skráðra hlutabréfa og hlutabréfasjóða sem fjárfesta að mestu leyti í skráðum hlutabréfum. Í ársreikningi 2017 er, auk skráðra hlutabréfa, tekin til óskráð hlutabréf og framtakssjóðir.

Stór hluti eigna sjóðsins er í markaðsverðbréfum. Fjárfestingar sjóðsins í eignarhlutum í félögum og sjóðum eru að mestu leyti í skráðum eignum.

	Staða 31.12.2017	Staða 31.12.2016	Hlutfall af eignum 31.12.2017	Hlutfall af eignum 31.12.2016
Innlend hlutabréf, hlutabréfasjóðir og framtaksfjárfestingar á gangvirði.....	989.859.123	1.134.544.032	17,63%	22,28%
Erlend hlutabréf, hlutabréfasjóðir og framtaksfjárfestingar á gangvirði.....	708.165.795	454.499.287	12,62%	8,93%
	1.698.024.918	1.589.043.319	30,25%	31,21%

Áhrif 5% og 10% lækkunar á gangvirði eignarhluta í félögum og sjóðum á eignir sjóðsins er sýnd hér að neðan. Tekið skal fram að 5% og 10% hækkun á gangvirði hefur sömu áhrif en í gagnstæða átt.

	31.12.2017	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2016
Breyting á gangvirði.....	-5%	-10%	-5%	-10%
Áhrif á innlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-49.492.956	-98.985.912	-56.727.202	-113.454.403
Áhrif á erlend hlutabréf og hlutabréfasjóði.....	-35.408.290	-70.816.580	-22.724.964	-45.449.929
Samtals gangvirðisbreyting.....	-84.901.246	-169.802.492	-79.452.166	-158.904.332
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	5.605.755.810	5.605.755.810	5.083.085.914	5.083.085.914
Breyting á hreinni eign.....	-84.901.246	-169.802.492	-79.452.166	-158.904.332
Hrein eign til greiðslu lífeyris eftir breytt gangvirði.....	5.520.854.565	5.435.953.319	5.003.633.748	4.924.181.582

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er skilgreind sem hættan á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Á hverju ári er framkvæmd tryggingafræðileg úttekt á samtryggingardeild sjóðsins og miðast hún að jafnaði við lok hvers almanaksárs. Úttektin er gerð af tryggingastærðfræðingi sem metur heildarskuldbindingar sjóðsins, þ.e. áfallnar skuldbindingar og skuldbindingar til framtíðar. Tryggingafræðileg staða sjóðsins er hrein eign auk núvirðis framtíðariðgjalda sem hlutfall af heildarskuldbindingum.

Rekstraráhætta er skilgreind sem hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Mæling á rekstraráhættu er gerð á grundvelli áhættumats.

Stjórnhættir eru skilgreindir sem samskipti, hlutverk og ábyrgð stjórnar, stjórnenda og starfsmanna sín á milli og gagnvart öðrum hagsmunaaðilum og hvernig þessir aðilar vinna sameiginlega að því að ná fram markmiðum lífeyrissjóðsins. Stjórnhættir fela í sér fylgni við góðar venjur og viðmið sem varða markmið og stefnur lífeyrissjóðs, hvernig rekstur hans er skipulagður, skilgreiningu á hlutverkum og ábyrgð, virkni innra eftirlits og hvernig upplýsingaflæði er háttáð innan sjóðsins. Gæta þarf að því að að verklagsreglur stjórnar, framkvæmdastjóra og starfsmanna sjóðsins og stjórnhættir almennt séu í samræmi við ákvæði laga og reglna hverju sinni og að stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra og starfsmönnum séu ljósar þær kröfur sem til þeirra eru gerðar.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Mótaðilaáhætta er skilgreind sem hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Undir mótaðilaáhættu flokkast útlánaáhætta, uppgjörsáhætta, samþjöppunaráhætta, afhendingaráhætta og landsáhætta. Við eftirlit með áhættu lífeyrissjóðsins er fylgst með útlánaáhættu, uppgjörsáhættu, samþjöppunaráhættu og áhættu vegna eigna utan efnahags. Aðrar áhættur eru metnar með huglægu mati þegar fjárfest er í fjármálagerningum sem ekki hafa verið í eignasafni lífeyrissjóðsins, er hér átt við m.a. afhendingar-, pólitíska og lagalega áhættu.

Útlánaáhætta, lánshæfismat miðast við 31.12.2017:

	Staða 31.12.2017	Staða 31.12.2016	Hlutfall af eignum 31.12.2017	Hlutfall af eignum 31.12.2016
Skuldabréf/skuldabréfasjóðir með ábyrgð ríkissjóðs.....	2.020.960.289	1.965.297.327	36,00%	38,59%
Önnur innlend skuldabréf/skuldabréfasjóðir.....	1.590.520.052	1.451.228.359	28,34%	28,50%
Önnur erlend skuldabréf / skuldabréfasjóðir.....	137.194.886	22.942.770	2,44%	0,45%
Samtals.....	3.748.675.227	3.439.468.456	66,78%	67,54%

Lausafjáraáhætta er skilgreind sem hættan á að lífeyrissjóður hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði. Lausafjáraáhætta er svo tvíþætt, seljanleikaáhætta, sem er áhætta á því að geta ekki selt eignir á ásættanlegu verði innan ákveðins tíma til þess að standa við skuldbindingar og svo ústreymisáhætta, sem er hættan á því að það verði skyndilegt útlæði úr sjóðnum sem sjóðurinn getur ekki staðið við án þess að skerða eignir sjóðfélaga.

Stærsti hluti eigna sjóðsins eru skráð verðbréf sem og skuldabréf með ríkisábyrgð sem teljast til seljanlegra eigna.

	2017	2016
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	34,82%	40,30%
Skráð skuldabréf.....	46,60%	51,10%
	81,42%	91,40%

Samþjöppunaráhætta er skilgreind sem hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna.

Eftirlit með samþjöppunaráhættu er framkvæmt á stærstu útgefendur verðbréfa í eignasafni lífeyrissjóðsins. Miðað skal við eignir umfram 1% af hreinni eign lífeyrissjóðs og skal það mat framkvæmt tvisvar á ári eða þegar nýjar fjárhagsupplýsingar berast frá útgefanda. Ábyrgðaraðili áhættustýringar reiknar út margfaldara fyrir hvern útgefanda, vegur þá saman og gefur útgefanda skor. Fylgst er með breytingum á margföldurum og skori milli tímabila. Hafa ber í huga að margfaldarar eru mismunandi eftir tegund útgefanda samanber ríki, sveitarfélög, banka og fyrirtæki. Margfaldarar eru einnig mismunandi eftir atvinnugreinum. Ekki er því sjálfgefið að mótaðilalíkanið sem notað er við útreikningana sé viðeigandi fyrir alla útgefendur. Miðað skal við að meta nýja útgefendur, þar sem fjárfesting fer yfir 0,5% af hreinni eign, með mati á fjárhagsupplýsingum, fjárhagslegum skilmálum og veðum.

Skilgreina skal í fjárfestingarstefnu sjóðsins kröfur um upplýsingagjöf frá útgefanda fjármálagernings og eins viðbrögð ef útgefandi verður uppvís að ófullnægjandi upplýsingagjöf. Ársfjórðungslega, eða um leið og ný gögn berast, skal meta stærstu útgefendur með tilliti til greiðslufalls.

Samþjöppunaráhætta eignasafns er metin með því að reikna daglega hlutfall allra útgefanda í verðbréfasafni lífeyrissjóðsins, bæði í einstökum bréfum og eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum. Þá er samþjöppunaráhætta reiknuð út innan tiltekinnar atvinnugreina.

Skýringar

1. Starfsemi (framhald)

Næmnigreining

Í töflunum eru settar upp sviðsmyndir mögulegra áfalla og metið hver áhrif þeirra eru á hreina eign sjóðsins í árslok 2017. Settir eru upp þrjú möguleikar, lítil, miðlungs eða mikil breyting og er aðeins einn áhættuþáttur skoðaður í einu og eru aðrir þættir hafðir óbreyttir. Áhrif hvers möguleika eru síðan metin í hverri deild fyrir sig.

	Lítill breyting	Miðlungs breyting	Mikil breyting
Verð markaðsskuldabréfa lækkar um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-2,6%	-6,6%	-10,6%
Áhrif á Sameignardeild.....	-2,8%	-7,0%	-11,2%
Skuldabréf fyrirtækja og sveitarfélaga lækka um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-0,6%	-1,6%	-2,6%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,5%	-1,4%	-2,2%
* Skuldabréf fyrirtækja og sveitarfélaga			
Gengisvísitala lækkar um:	5,0%	12,5%	20,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-0,8%	-1,9%	-3,1%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,7%	-1,8%	-2,9%
Innlend skráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-0,7%	-2,0%	-4,1%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,6%	-1,9%	-3,8%
Innlend skráð og óskráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-0,8%	-2,3%	-4,7%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,7%	-2,1%	-4,2%
Erlend skráð hlutabréf lækka um:	5,0%	15,0%	30,0%
Áhrif á Séreignardeild.....	-0,6%	-1,9%	-3,8%
Áhrif á Sameignardeild.....	-0,6%	-1,8%	-3,7%

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og lög um ársreikninga. Við gerð ársreikningsins er byggt á nýjum reglum nr. 335/2015 og er tölum frá fyrra ári, breytt til samræmis.

Gangvirðismat

Þessi skýring veitir upplýsingar um hvernig sjóðurinn ákvarðar gangvirði hinna ýmsu fjáreigna sinna. Matsaðferðum er skipt í 3 stig sem endurspeglar mikilvægi þeirra forsendna sem lagðar eru til grundvallar við ákvörðun gangvirðis fjármálagerna. Stigin eru eftirfarandi:

Stig 1: Gangvirðismat byggir á skráðum verðbréfum á virkum markaði.

Stig 2: Gangvirðismat byggir ekki á skráðum verðum á virkum markaði (stig 1) heldur upplýsingum sem eru sannreynanlegar fyrir eignina, annað hvort beint (t.d. nýlegt viðskiptaverð) eða óbeint (t.d. afleidd verð fjármálagerna með sambærilegan líftíma á virkum markaði) eða öðrum mikilvægum markaðsupplýsingar. Í þennan flokk falla t.d. skráð verðbréf sem hafa ekki viðskiptavakt.

Stig 3: Gangvirðismat byggir á mikilvægum upplýsingum öðrum en markaðsupplýsingum. T.d. verðmat frá rekstraaðilum fagfjárfestastjóða. Í þennan flokk falla fjárfestingar sjóðsins í óskráðum framtakssjóðum og félögum.

Gjaldmiðlar og vísitölur

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok reikningsskiladags. Gengismunur sem myndast er færður í rekstrarreikning.

	Meðalgengi ársins		Gengi í lok tímabils	
	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016
Evra (EUR).....	120,54	133,59	124,70	118,80
Bandaríkjadalur (USD).....	106,78	120,67	104,17	112,55
Sterlingspund (GBP).....	137,45	163,80	140,64	138,57
Norsk króna (NOK).....	12,93	14,37	12,69	13,07

Skráning iðgjalda

Iðgjöld eru tekjufærð þegar iðgjaldaskilgreinar eru greiddar. Í árslok er einnig áætlað vegna ótilkynnta iðgjalda í samtryggingardeild. Ónneimt iðgjöld í árslok, bæði tilkynnt og ótilkynnt, eru eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Sjá skýringu 15. Iðgjöld eru færð á því tímabili sem skuldbinding vegna þeirra myndast. Iðgjaldgreiðslurnar eru fyrst færðar inn á sameiginlegan iðgjaldareikning lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild þeir greiða. Þegar skilgreinar hafa borist sjóðnum eru fjárhæðir millifærðar af þessum iðgjaldareikningi inn á réttar deildir.

Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þennan lið fellur einnig sérstakt gjald til VIRK starfsendurhæfingarsjóðs og trygginga skv. örorkusamkomulagi. Lífeyrir er gjaldfærður þegar hann er greiddur til lífeyrisþega.

Hreinar fjárfestingatekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum. Viðskipti í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður í yfirliti um breytingu á hreinni eign sem og áfallinn gengismunur á eignir í árslok.

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, söluhagnaður og sölutap sem og breytingar á gangvirði. Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir. Í skýringu 5 má sjá hreinar fjárfestingartekjur 20 stærstu fjárfestinga sjóðsins í félögum og sjóðum.

Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga annarra en gjalda sem tilgreind eru í skýringu nr. 7 um fjárfestingargjöld. Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld. Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknar til fjármálafyrirtækja vegna umsýslu- og vörslugjalda. Í skýringu nr. 7 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í innlendum og erlendum verðbréfa- og framtakssjóðum.

Skýringar

2. Reikningsskilaaðferðir (framhald)

Rekstrarkostnaður

Allur skrifstofu- og stjórnunarkostnaður lífeyrissjóðsins fellur undir rekstrarkostnað. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar samkvæmt skilgreiningu laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og bundnum bankainnstæðum. Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og endurmeta þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur.

Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins. Óskráð bréf eru metin á kaupverði eða áætluðu markaðsverði hvort sem lægra er.

Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll framseljanleg skuldabréf sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Skuldabréf eru eignfærð á markaðsverði í árslok.

Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð hjá sjóðnum í árslok.

3. Sérstök aukaframlög

	2017	2016
Árlegt fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar örorkubyrði samtryggingadeilda lífeyrissjóða.....	1.522.674	1.662.705
	1.522.674	1.662.705

4. Lífeyrir

Heildarfjárhæð lífeyris greinist þannig:

	2017	2016
Ellilífeyrir	73.639.123	91.702.280
Örorkulífeyrir	1.647.438	2.316.500
Makalífeyrir	951.112	12.081.887
	76.237.673	106.100.667

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Ellilífeyrir	69.063.432	4.575.691	73.639.123
Örorkulífeyrir	0	1.647.438	1.647.438
Makalífeyrir	728.753	222.359	951.112
	69.792.185	6.445.488	76.237.673
Framlag til VIRK Starfsendurhæfingarsjóðs.....	0	1.601.524	1.601.524
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga.....	7.622.598	0	7.622.598
	77.414.783	8.047.012	85.461.795

Skýringar

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	4.286.256	1.084.301	5.370.557
Hagnaður/tap af sölu eignarhluta.....	107.120.557	24.236.546	131.357.103
Breytingar á gangvirði.....	-11.755.852	-2.310.323	-14.066.175
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið..... -28.292.732 -7.584.446 -35.877.178

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	53.212.345	10.555.561	63.767.906
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	1.078.194	1.002.298	2.080.492
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	45.360.422	11.452.665	56.813.087
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2017 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum.....	-1.765.652	-878.344	-2.643.996
Innlend hlutdeildarskírteini.....	24.812.173	5.081.040	29.893.213
Erlend hlutdeildarskírteini.....	76.604.440	18.807.828	95.412.268
	99.650.961	23.010.524	122.661.485

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2016 greinast þannig niður á tegundir tekna:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Arðgreiðslur.....	10.165.614	2.406.255	12.571.869
Hagnaður/Tap af sölu eignarhluta.....	69.537.982	17.000.018	86.538.000
Breytingar á gangvirði.....	-57.333.857	-16.464.713	-73.798.570
Breyting á varúðarniðurfærslu.....	1.545.645	256.778	1.802.423
	23.915.384	3.198.338	27.113.722

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið..... -42.366.940 -9.610.465 -51.977.404

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2016 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 1.....	-1.182.120	-3.763.368	-4.945.488
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 2.....	3.617.547	1.814.058	5.431.605
Eignarhlutir í félögum og sjóðum á gangvirði - stig 3.....	21.479.957	5.147.648	26.627.605
	23.915.384	3.198.338	27.113.722

Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum árið 2016 greinast þannig niður á eignarhluti í félögum og sjóðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í innlendum félögum.....	38.752.588	9.288.399	48.040.987
Innlend hlutdeildarskírteini.....	31.479.492	2.043.197	33.522.689
Erlend hlutdeildarskírteini.....	-46.316.696	-8.133.258	-54.449.954
	23.915.384	3.198.338	27.113.722

Skýringar

5. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum (framhald)

Hreinar tekjur af 20 stærstu eignarhlutum í félögum og sjóðum *:

	Hreinar tekjur Samtals 31.12.17	Hreinar tekjur Samtals 31.12.16
Ashmore Emerging Markets Total-Return Fund.....	364.593	0
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	30.066.763	0
EIK fasteignafélag hf.....	-1.311.449	0
GAMMA: Iceland Fixed Income Fund.....	5.099.937	2.791.302
GAMMA: Novus.....	9.728.668	13.634.000
GAMMA: Opus.....	11.865.000	0
Horn II slhf.....	10.079.592	9.547.311
Jupiter Global Fund - European Growth.....	11.968.125	0
Landsbréf - Global Equity Fund.....	6.927.312	-7.290.592
Landsbréf - Sparibréf plús.....	19.626.370	0
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	-37.826.518	-14.731.806
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	-16.688.213	-12.665.754
Marel hf.....	17.446.011	-4.333.099
N1 hf.....	-9.751.898	34.748.823
Pareto Global Corporate Bond D.....	-518.834	0
Reginn hf.....	-1.999.386	0
Reitir fasteignafélag hf.....	-6.308.528	9.881.760
SÍA II slhf.....	11.735.980	7.416.721
Stefnir veðlánasjóður - ST1.....	3.331.994	0
T. Rowe Price Funds SICAV - Global Equities Class I.....	37.235.292	-10.989.773
	101.070.811	28.008.893

*) Afkoma er samanlagður arður, söluhagnaður og óinnleyst breyting á gangvirði

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	96.843.049	27.858.215	124.701.264
Verðbætur af skuldabréfum.....	24.655.931	8.376.258	33.032.189
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	66.472.013	23.616.641	90.088.654
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	161.345.566	53.040.279	214.385.845
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	23.893.182	6.543.683	30.436.865
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	2.732.245	267.152	2.999.397
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2017 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	104.410.672	36.697.867	141.108.539
Skuldabréf sveitarfélaga.....	17.016.282	4.515.881	21.532.163
Skuldabréf og víxlar lánastofnana.....	46.134.816	13.554.377	59.689.193
Skuldabréf fyrirtækja.....	18.991.686	5.082.989	24.074.675
Sjóðfélagalán.....	1.417.537	0	1.417.537
	187.970.993	59.851.114	247.822.107

Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-1.708.222	0	-1.708.222
---	------------	---	------------

Skýringar

6. Hreinar tekjur af skuldabréfum (framhald)

Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2016 greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Vaxtatekjur af skuldabréfum.....	64.320.081	19.364.828	83.684.909
Verðbætur af skuldabréfum.....	39.723.104	14.545.403	54.268.507
Hreinar gengisbreytingar skuldabréfa.....	9.030.574	2.132.131	11.162.705
	113.073.759	36.042.362	149.116.121
Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2016 greinast þannig niður á verðmatsaðferðir:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	93.196.844	32.448.281	125.645.125
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	17.697.736	3.864.961	21.562.697
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	2.179.179	-270.880	1.908.299
	113.073.759	36.042.362	149.116.121
Hreinar tekjur af skuldabréfum árið 2016 greinast þannig niður á tegundir skuldabréfa:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf með ríkisábyrgð.....	68.354.441	21.942.139	90.296.580
Skuldabréf sveitarfélaga.....	7.427.236	2.006.223	9.433.459
Skuldabréf og víxlar lánastofnana.....	20.296.694	6.658.546	26.955.240
Skuldabréf fyrirtækja.....	15.421.052	5.435.454	20.856.506
Sjóðfélagalán.....	1.574.336	0	1.574.336
	113.073.759	36.042.362	149.116.121
Þar af áhrif gjaldmiðla á ofangreindan lið.....	-3.410.329	-158.000	-3.568.329

7. Fjárfestingagjöld og umsýsluþóknunir

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands hefur fjárfest í hlutdeildarskírteinum innlendra og erlendra verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestisjóða sem hluti af daglegri eignastýringu. Umsýsluþóknunir sjóðanna eru í öllum tilfellum reiknaðar inn í gangvirði þeirra. Sjóðirnir gefa upp umsýsluþóknunir (total expence ratio) í útboðslýsingum og upplýsingablöðum. Út frá meðalstöðu Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands í hlutdeildarskírteinum verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestisjóða má áætla að umsýsluþóknunir reiknaðar inn í gangvirði hafi verið 19,1 milljónir króna árið 2017. Áætlaðar umsýsluþóknunir árið 2016 voru 23,1 milljónir.

Bein fjárfestingagjöld sundurliðast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Kaup- og sölubóknunir vegna verðbréfavíðskipta.....	915.472	322.786	1.238.258
Bankakostnaður, afgreiðslu- og vaxtagjöld.....	63.654	30.303	93.957
Umsýslu- og vörsluþóknun verðbréfa skv. rekstrarsamningi við Landsbankann.....	1.658.438	394.521	2.052.959
Gengistap af gjaldyrisreikningum.....	662.196	178.291	840.487
	3.299.760	925.901	4.225.661

Bein fjárfestingagjöld og áætluð og reiknuð fjárfestingagjöld sundurliðast þannig:

	Bein fjárfestinga- gjöld	Áætluð og reiknuð fjár- festingagjöld	Fjárfestinga- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestinga- gjalda af meðaleign
Séreign 2017					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		2.682.235	2.682.235	338.448.972	0,79%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		5.437.154	5.437.154	347.794.029	1,56%
Vegna innlendra fagfjárfestisjóða.....		3.978.353	3.978.353	270.230.291	1,47%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		3.128.988	3.128.988	458.868.859	0,68%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		48.099	48.099	7.577.529	0,63%
Kaup- og sölubóknunir vegna verðbréfavíðskipta.....	915.472		915.472		
Umsýsluþóknunir vegna útvistunar eignastýringar.....	1.658.438		1.658.438		
Önnur fjárfestingagjöld.....	725.850		725.850		
	3.299.760	15.274.829	18.574.589	1.422.919.680	

Skýringar

7. Fjárfestingagjöld og umsýslubóknarir (framhald)

	Bein fjárfestinga- gjöld	Áætluð og reiknuð fjár- festingagjöld	Fjárfestinga- gjöld samts	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestinga- gjalda af meðaleign
Séreign 2016					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		4.288.997	4.288.997	550.376.513	0,78%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		6.370.446	6.370.446	428.729.508	1,49%
Vegna innlendra fagfjárfestingasjóða.....		4.101.434	4.101.434	225.278.550	1,82%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		3.907.834	3.907.834	305.881.209	1,28%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		106.297	106.297	14.457.392	0,74%
Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	727.614		727.614		
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	5.373.680		5.373.680		
Önnur fjárfestingagjöld.....	79.820		79.820		
	6.181.114	18.775.009	24.956.123	1.524.723.171	

	Bein fjárfestinga- gjöld	Áætluð og reiknuð fjár- festingagjöld	Fjárfestinga- gjöld samts	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestinga- gjalda af meðaleign
Samtrygging 2017					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		377.932	377.932	47.743.384	0,79%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		1.647.010	1.647.010	109.282.653	1,51%
Vegna innlendra fagfjárfestingasjóða.....		814.651	814.651	57.292.583	1,42%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		972.156	972.156	129.465.857	0,75%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		9.145	9.145	1.468.007	0,62%
Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	322.786		322.786		
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	394.521		394.521		
Önnur fjárfestingagjöld.....	208.594		208.594		
	925.901	3.820.894	4.746.795	345.252.484	

	Bein fjárfestinga- gjöld	Áætluð og reiknuð fjár- festingagjöld	Fjárfestinga- gjöld samts	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestinga- gjalda af meðaleign
Samtrygging 2016					
Vegna innlendra verðbréfasjóða.....		531.095	531.095	68.432.709	0,78%
Vegna innlendra fjárfestingasjóða.....		1.923.327	1.923.327	138.946.905	1,38%
Vegna innlendra fagfjárfestingasjóða.....		818.964	818.964	46.093.806	1,78%
Vegna erlendra verðbréfasjóða.....		1.009.892	1.009.892	82.798.150	1,22%
Vegna annarra erl. sjóða um sameiginlega fjárfestinga.....		20.069	20.069	2.767.023	0,73%
Kaup- og sölubóknarir vegna verðbréfaviðskipta.....	123.570		123.570		
Umsýslubóknarir vegna útvistunar eignastýringar.....	543.605		543.605		
Önnur fjárfestingagjöld.....	30.716		30.716		
	697.891	4.303.346	5.001.237	339.038.594	

8. Rekstrargjöld

Hjá lífeyrissjóðnum starfar enginn starfsmaður en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans annast bankinn starfrækslu sjóðsins.

Laun og tengd gjöld til stjórnar sjóðsins sundurliðast þannig:

	2017	2016
Sigurgísli Ingimarsson, stjórnarformaður.....	1.764.000	1.609.740
Gísli Vilhjálmsson.....	354.000	321.948
Heiðdís Halldórsdóttir, ritari.....	354.000	321.948
Margrét Helgadóttir.....	354.000	321.948
Sæmundur Pálsson.....	354.000	321.948
	3.180.000	2.897.532

Skýringar

8. Rekstrargjöld (framhald)

Laun og tengd gjöld til endurskoðunarnefndar sjóðsins sundurliðast þannig:	2017	2016
Jón Gunnsteinn Hjalmarsson.....	124.000	109.807
Gísli Vilhjálmsson.....	60.000	84.000
Þórólfur Ólafsson.....	0	84.000
	<u>184.000</u>	<u>277.807</u>

Kostnaður vegna innri endurskoðunar:

Kostnaður vegna innri endurskoðunar er innifalinn í rekstrarsamning sjóðsins við Landsbankann.

Þóknarir til tryggingafræðings sjóðsins sundurliðast þannig:	2017	2016
Þóknun fyrir útreikninga á tryggingafræðilegri stöðu.....	520.221	958.173
Önnur þjónusta.....	948.717	157.827
	<u>1.468.938</u>	<u>1.116.000</u>

Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:

Skrifstofu og stjórnunarkostnaður:	2017	2016
Tryggingastærðfræðingur.....	1.468.938	1.116.000
Reiknaður Umsýslu- og stjórnunarkostnaður.....	4.105.918	4.157.803
Endurskoðun og reikningsskil.....	1.786.574	1.869.152
Stjórnarlaun, nefndarlaun og tengd gjöld.....	3.364.000	3.175.339
Fjármálaeftirlitið.....	2.682.000	2.408.000
Annar sameiginlegur kostnaður.....	1.312.394	1.193.396
	<u>14.719.824</u>	<u>13.919.690</u>

Umsýsluþóknun Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands til Landsbankans 0,12% af meðalstöðu hreinnar eignar í séreignardeild og 0,10% í samtryggingardeild yfir árið. Því til viðbótar reiknast árangurstengd þóknun ef ávöxtun eigna sjóðsins fer umfram þær viðmiðunarvísitölur sem fjárfestingastefna sjóðsins tekur mið af.

Árangurstengd þóknun er 8-20% af ávöxtun umfram viðmið sjóðsins. Samanlögð þóknun getur þó ekki farið umfram 0,15% af eignum. Árangurstengd þóknun er reiknuð sérstaklega fyrir samtryggingardeildina annars vegar og séreignardeildina hins vegar. Árangurstengd þóknun reiknast af jákvæðri jafnt sem neikvæðri ávöxtun.

Til þess að Landsbankinn fái aukna umsýsluþóknun í formi árangurstengdrar umsýsluþóknunar þarf ávöxtun eigna Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands að ganga mjög vel. Árangurinn þarf að vera betri en meðaltalsbreyting á þeim mörkuðum sem hann er að fjárfesta á. Auk þess þarf sjóðurinn að vinna upp þann viðskiptakostnað sem leggst til við eignastýringu sjóðsins.

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:	2017	2016
Eignarhlutur í innlendum hlutafélögum	327.403.645	379.569.709
Hlutdeildarskírteini í innlendum sjóðum	1.073.578.722	1.570.073.042
Hlutdeildarskírteini í erlendum sjóðum	824.126.139	454.499.289
	<u>2.225.108.506</u>	<u>2.404.142.040</u>

Eignarhlutur í skráðum innlendum félögum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
EIK fasteignafélag hf.	20.783.163	5.970.377	26.753.540
Hagar hf.	4.766.119	1.274.094	6.040.213
HB Grandi hf.	6.523.370	1.580.355	8.103.725
Marel hf.	72.998.323	19.545.053	92.543.376
N1 hf.	58.614.924	15.620.964	74.235.888
Reginn hf.	25.780.251	6.901.030	32.681.281
Reitir fasteignafélag hf.	63.365.402	14.303.262	77.668.664
Skeljungur hf.....	7.745.138	1.602.431	9.347.569
Skráð félög alls	<u>260.576.690</u>	<u>66.797.566</u>	<u>327.374.256</u>

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Eignarhlutar í óskráðum innlendum félögum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Önnur óskráð hlutabréf.....	26.189	3.200	29.389
Óskráð félög alls	26.189	3.200	29.389
Hlutabréfaeign alls	260.602.879	66.800.766	327.403.645
Hlutdeildarskírteini í innlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Gamma: Credit Fund.....	19.576.500	0	19.576.500
Landsbréf - Markaðsbréf.....	0	6.302	6.302
Landsbréf - Sparibréf plús.....	313.883.722	26.315.859	340.199.581
Landsbréf - Veltubréf.....	8.864	0	8.864
Skuldabréfasjóðir alls.....	333.469.086	26.322.161	359.791.247
Hlutdeildarskírteini í innlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Landsbréf - Úrvalsbréf.....	194.044.497	58.362.535	252.407.032
Landsbréf - Öndvegisbréf.....	92.373.530	29.343.821	121.717.351
Hlutabréfasjóðir alls.....	286.418.027	87.706.356	374.124.383
Önnur innlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Akta HL1.....	13.241.980	3.196.340	16.438.320
Gamma: AGROS.....	20.425.800	5.193.000	25.618.800
Gamma: Iceland Fixed Income Fund.....	30.579.938	7.644.985	38.224.923
Gamma: Novus.....	32.693.496	8.173.314	40.866.810
Gamma: Opus.....	27.708.000	6.927.000	34.635.000
Horn II slhf.....	34.544.200	7.147.032	41.691.232
Horn III slhf.....	18.309.280	3.883.759	22.193.039
Landsbréf - Hekla	25.205.491	0	25.205.491
SÍA II slhf.....	29.023.368	6.004.811	35.028.179
SÍA III slhf.....	4.844.312	1.210.992	6.055.304
Stefnir veðlánaþingjórur - ST1.....	40.633.460	10.698.534	51.331.994
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	1.780.500	593.500	2.374.000
Önnur hlutdeildarskírteini alls.....	278.989.825	60.673.267	339.663.092
Innlend hlutdeildarskírteini alls.....	898.876.938	174.701.784	1.073.578.722
Eignarhlutir í skráðum erlendum félögum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Össur hf.....	6.156.484	1.584.688	7.741.172
Erlend hlutabréf alls.....	6.156.484	1.584.688	7.741.172
Hlutdeildarskírteini í erlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	286.628.654	68.218.939	354.847.593
Jupiter Global Fund - European Growth.....	49.645.419	9.210.990	58.856.409
Landsbréf - Global Equity Fund.....	35.391.006	23.054.213	58.445.219
Landsbréf - Nordic 40.....	839.556	139.958	979.514
T. Rowe Price Funds SICAV - Global Equities Class I.....	154.728.977	48.208.203	202.937.180
T. Rowe Price - Emerging Markets.....	10.256.516	3.075.874	13.332.390
Hlutabréfasjóðir alls.....	537.490.128	151.908.177	689.398.305
Hlutdeildarskírteini í erlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Ashmore Emerging Markets Total-Return Fund.....	40.156.310	11.057.556	51.213.866
Pareto Global Corporate Fund.....	49.386.079	15.360.395	64.746.474
Skuldabréfasjóðir alls.....	89.542.389	26.417.951	115.960.340

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Önnur erlend hlutdeildarskírteini greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Landsbanki Mezzanine Fund II.....	420.276	70.117	490.393
Landsbanki Private Equity Fund II.....	8.779.877	1.756.052	10.535.929
Önnur hlutdeildarskírteini alls.....	9.200.153	1.826.169	11.026.322
Erlend hlutdeildarskírteini alls.....	642.389.154	181.736.985	824.126.139
Hlutdeildarskírteini alls.....	1.541.266.092	356.438.769	1.897.704.861
Eignarhlutir í félögum og sjóðum alls.....	1.801.868.971	423.239.535	2.225.108.506
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í skráðum innlendum félögum greinast þannig:		Samanlögð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt-kostnaðarverð
EIK fasteignafélag hf.		0,08%	18.339.245
Hagar hf.		0,01%	5.637.496
HB Grandi hf.		0,01%	7.191.576
Marel hf.		0,04%	53.203.513
N1 hf.		0,26%	40.769.673
Reginn hf.		0,08%	21.026.599
Reitir fasteignafélag hf.....		0,13%	46.781.832
Skeljungur hf.....		0,07%	10.750.060
			203.699.995
Kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum óskráðum félögum greinast þannig:		Samanlögð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt-kostnaðarverð
Önnur óskráð hlutabréf.....		0,06%	29.389
			29.389
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum hlutdeildarskírteinum skuldabréfasjóða greinast þannig:		Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
GAMMA: CREDIT.....		0,20%	18.037.500
Landsbréf - Markaðsbréf.....		0,00%	5.255
Landsbréf - Sparibréf plús.....		2,13%	308.157.110
Landsbréf - Veltubréf.....		0,00%	8.564
			326.208.429
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í innlendum hlutdeildarskírteinum hlutabréfasjóða greinast þannig:		Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
Landsbréf - Úrvalsbréf.....		2,25%	176.090.134
Landsbréf - Öndvegisbréf.....		2,91%	91.143.385
			267.233.519

Skýringar

9. Eignarhlutir í félögum og sjóðum (framhald)

Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum innlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:	Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
Akta HL1.....	1,48%	17.115.146
GAMMA : OPUS.....	1,30%	15.000.000
Gamma Iceland Fixed Income Fund.....	0,51%	22.129.890
GAMMA: AGROS.....	0,56%	15.096.000
Gamma: Novus.....	0,80%	16.936.100
Horn II slhf.....	0,41%	19.454.611
Horn III slhf.....	0,34%	26.933.300
Landsbréf - HEKLA.....	1,54%	17.860.563
SÍA II slhf.....	0,47%	20.167.000
SÍA III slhf.....	0,31%	7.004.400
Stefnir veðlánasjóður - ST 1.....	1,65%	48.000.000
Veðskuldabréfasjóður ÍV.....	0,25%	2.000.000
		<u>227.697.010</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í erlendum hlutabréfum greinast þannig:	Samanlögð eignarhlutdeild í félagi	Samanlagt-kostnaðarverð
Össur hf.....	0,00%	8.097.344
		<u>8.097.344</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í erlendum hlutabréfasjóðum greinast þannig:	Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
BlackRock ISF-World Index - USDIA.....	0,03%	325.622.481
Jupiter Global Fund - European Growth.....	0,02%	51.215.795
Landsbréf - Global Equity Fund.....	1,54%	52.121.503
Landsbréf - Nordic 40.....	0,32%	884.110
T.Rowe Price - Emerging Markets.....	0,01%	13.014.132
T.rowe Price Funds SICAV - Global Equitie Class I.....	0,36%	127.413.442
		<u>570.271.464</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum erlendum skuldabréfasjóðum greinast þannig:	Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
Ashmore Emerging Markets Total Return Fund.....	0,02%	51.047.953
Pareto Global Corporate Fund.....	0,12%	65.904.598
		<u>116.952.551</u>
Samanlagt kostnaðarverð og eignarhlutdeild í öðrum erlendum hlutdeildarskírteinum greinast þannig:	Samanlögð eignarhlutdeild í sjóð	Samanlagt-kostnaðarverð
Landsbanki Mezzanine Fund II.....	1,74%	443.626
Landsbanki Private Equity Fund II.....	0,31%	4.094.446
		<u>4.538.071</u>
Samtals kostnaðarverð eignarhluta í félögum og sjóðum.....		<u>1.724.727.771</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2017 flokkaðir eftir matsaðferðum:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	1.494.067.440	360.736.900	1.854.804.340
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	8.864	0	8.864
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	307.792.667	62.502.636	370.295.302
	<u>1.801.868.971</u>	<u>423.239.536</u>	<u>2.225.108.506</u>

Eignarhlutir í félögum og sjóðum 2016 flokkaðir eftir matsaðferðum:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 1.....	1.557.726.031	364.477.501	1.922.203.532
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 2.....	80.069.575	49.427.308	129.496.883
Eignarhlutir í félögum og sjóðum - stig 3.....	295.132.844	57.308.781	352.441.625
	<u>1.932.928.450</u>	<u>471.213.590</u>	<u>2.404.142.040</u>

Skýringar

10. Skuldabréf

Skuldabréf greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Íbúðabréf.....	575.256.377	243.170.033	818.426.410
Ríkisbréf.....	580.300.098	215.970.840	796.270.938
Skuldabréf lánastofnanna.....	636.043.026	191.580.229	827.623.255
Fyrirtæki.....	405.806.784	79.498.877	485.305.661
Sveitarfélög.....	190.610.852	58.445.296	249.056.148
Húsbréf.....	3.647.323	3.647.305	7.294.628
	<u>2.391.664.460</u>	<u>792.312.580</u>	<u>3.183.977.040</u>

Sjóðfélagalán greinast þannig:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Sjóðfélagalán.....	37.614.597	0	37.614.597
	<u>37.614.597</u>	<u>0</u>	<u>37.614.597</u>

Skuldabréf alls.....	<u>2.429.279.057</u>	<u>792.312.580</u>	<u>3.221.591.637</u>
-----------------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

Skuldabréf 2017 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	1.982.264.154	696.340.076	2.678.604.230
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	409.400.306	95.972.504	505.372.810
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	37.614.597	0	37.614.597
	<u>2.429.279.057</u>	<u>792.312.580</u>	<u>3.221.591.637</u>

Skuldabréf 2016 flokkuð eftir matsaðferðum:

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Skuldabréf á gangvirði - stig 1.....	1.548.543.909	524.519.141	2.073.063.050
Skuldabréf á gangvirði - stig 2.....	418.012.981	101.739.726	519.752.707
Skuldabréf á gangvirði - stig 3.....	27.286.156	2.414.230	29.700.386
	<u>1.993.843.046</u>	<u>628.673.097</u>	<u>2.622.516.143</u>

11. Niðurfærsla verðbréfa

Engin niðurfærsla er færð í árslok 2017 á sjóðfélagalánum. Aðrar fjárfestingar eru færðar á gangvirði.

12. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:	Séreign	Samtrygging	Samtals
Fjárfestingar í ISK.....	3.610.910.289	1.059.085.052	4.669.995.341
Fjárfestingar í USD.....	513.005.003	130.560.572	643.565.575
Fjárfestingar í EUR.....	59.264.852	11.107.000	70.371.852
Fjárfestingar í GBP.....	420.276	70.117	490.393
Fjárfestingar í NOK.....	49.386.079	15.360.395	64.746.474
	<u>4.232.986.499</u>	<u>1.216.183.136</u>	<u>5.449.169.635</u>

	Séreign	Samtrygging	Samtals
Fjárfestingar í ISK.....	3.549.834.336	1.001.849.535	4.551.683.871
Fjárfestingar í USD.....	300.147.945	69.464.199	369.612.144
Fjárfestingar í EUR.....	76.754.399	28.839.022	105.593.421
Fjárfestingar í GBP.....	1.916.993	319.499	2.236.492
	<u>3.928.653.673</u>	<u>1.100.472.255</u>	<u>5.029.125.928</u>

Skýringar

13. Skuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum

Lífeyrissjóðurinn hefur skuldbundið sig til þess að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum. Heildarskuldbinding í framtaks- og fasteignasjóðum í árslok 2017 var 46,1 mkr samanborið við 75,6 mkr í árslok 2016. Skuldbindingin er öll í íslenskum krónum og greiðist á næstu fimm árum.

14. Lífeyrisskuldbindingar

Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar sjóðsins. Tölur eru í milljónum króna.

Eignir:	2017	2016
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok.....	2.111,1	1.920,0
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun.....	1.920,0	1.738,8
Hækkun/lækkun endurmetinnar eignar á árinu.....	191,1	181,2
Skuldbindingar:	2017	2016
Skuldbindingar í árslok.....	2.088,4	1.885,1
Skuldbindingar í ársbyrjun.....	1.885,1	1.656,0
Hækkun/lækkun skuldbindinga á árinu.....	203,3	229,1
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu.....	-12,2	-47,9
	2017	2016
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun.....	975,0	844,6
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta.....	53,5	47,9
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins.....	75,4	75,0
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu.....	-6,4	-6,8
Hækkun vegna nýrra lífslíkatafna.....	0,0	29,3
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga.....	-6,3	-15,0
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok.....	1.091,2	975,0

15. Kröfur á launagreiðendur

Kröfur á launagreiðendur greinast þannig:	31.12.2017	31.12.16
Eignfærsla óinnheimtra iðgjalda.....	8.119.113	7.168.528
	8.119.113	7.168.528

16. Aðrar kröfur

Aðrar kröfur greinast þannig:	31.12.2017	31.12.16
Kröfur vegna iðgjaldaflutninga.....	105.558	105.558
Innlendar viðskiptakröfur.....	6.140.742	4.240.754
	6.246.300	4.346.312

17. Aðrar skuldir

Aðrar skuldir greinast þannig:	31.12.2017	31.12.16
Ógreiddir staðgreiðsluskattar.....	3.247.413	2.875.747
Ógreiddur kostnaður.....	4.095.474	2.335.767
Skuldfærsla vegna árangurstengdar þóknunar.....	0	3.838.384
	7.342.887	9.049.898

18. Samþykki ársreiknings

Ársreikningurinn var samþykktur af stjórn og framkvæmdastjóra sjóðsins þann 18. apríl 2018.

Skýringar

19. Kennitölur

Fimm ára yfirlit um kennitölur sjóðsins samkvæmt reglum um ársreikninga lífeyrissjóða:

Ávöxtun:	2017	2016	2015	2014	2013
Hrein raunávöxtun	5,04%	1,03%	11,47%	4,13%	3,92%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
sl. 3 ár	5,76%	5,45%	6,37%	4,07%	4,48%
sl. 5 ár *	5,06%	5,05%	5,73%	4,68%	5,42%
sl. 10 ár *	1,38%	1,05%	1,66%	1,32%	1,77%
*) Ávöxtunartölur samtryggingadeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t. reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa.					
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í hlutfalli af eignum.....	0,26%	0,27%	0,28%	0,25%	0,26%

Stöðugildi: Enginn starfsmaður er hjá lífeyrissjóðnum, en samkvæmt rekstrarsamningi milli sjóðsins og Landsbankans sér bankinn um rekstur hans.

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	34,98%	41,45%	40,93%	44,41%	33,16%
Skráð skuldabréf.....	57,60%	51,34%	50,25%	44,46%	53,48%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	5,85%	6,35%	5,71%	1,94%	3,51%
Óskráð skuldabréf.....	0,83%	0,51%	0,15%	0,61%	2,37%
Veðlán.....	0,69%	0,30%	0,59%	0,65%	0,85%
Bankainnstæður.....	0,05%	0,05%	2,37%	7,94%	6,64%

Lykiltölur á föstu verðlagi:

Iðgjöld alls (á föstu verðlagi).....	253.722.240	250.562.651	208.781.678	177.553.949	154.398.583
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi).....	85.461.795	115.128.997	121.790.407	90.113.209	59.837.332
Hreinar fjárfestingatekjur (á föstu verðlagi).....	369.129.276	176.601.934	608.662.552	228.365.292	303.998.978
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi).....	14.719.824	14.161.000	13.812.450	10.790.220	10.609.704
Hækkun(lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi).....	522.669.897	297.874.589	681.052.884	301.585.379	384.822.695
Lífeyrisbyrði.....	33,68%	44,11%	54,29%	46,85%	37,46%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaði í % af iðgjöldum.....	5,80%	5,79%	6,61%	6,93%	6,79%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	6,91%	3,52%	13,41%	5,58%	8,06%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,28%	0,28%	0,30%	0,31%	0,28%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

Eignir í ISK.....	85,70%	90,51%	92,12%	92,46%	92,63%
Eignir í USD.....	11,81%	7,35%	3,71%	5,84%	5,28%
Eignir í EUR.....	1,29%	2,10%	4,12%	1,64%	1,71%
Eignir í GBP.....	0,01%	0,04%	0,05%	0,06%	0,38%
Eignir í NOK.....	1,19%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Fjöldi:

Fjöldi virkra sjóðfélaga - meðaltal.....	320	335	312	324	312
Fjöldi virkra lífeyrisþega - meðaltal.....	53	50	53	48	46

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilífeyrir.....	96,59%	86,43%	82,61%	75,69%	76,30%
Örorkulífeyrir.....	2,16%	2,18%	4,50%	3,48%	2,89%
Makalífeyrir.....	1,25%	11,39%	8,37%	17,12%	10,48%
Barnalífeyrir.....	0,00%	0,00%	4,53%	3,71%	10,33%

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt:

Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	1,08%	1,80%	4,78%	1,40%	2,50%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	7,36%	8,00%	11,75%	6,90%	7,00%

Skýringar

19. Kennitölur(framhald)

Yfirlit um kennitölur, skipt niður á deildir

Séreign

Ávöxtun:	2017	2016	2015	2014	2013
Nafnávöxtun.....	6,82%	3,05%	13,47%	5,36%	7,45%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára	6,20%	6,24%	7,46%	7,36%	8,08%
Hrein raunávöxtun	5,00%	0,93%	11,25%	4,28%	3,66%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,97%	4,70%	5,67%	4,81%	5,56%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára	1,44%	1,09%	1,76%	1,45%	1,84%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	36,26%	42,35%	40,93%	47,40%	34,10%
Skráð skuldabréf.....	55,43%	49,71%	50,25%	41,50%	52,58%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	6,31%	6,85%	5,71%	1,16%	2,96%
Óskráð skuldabréf.....	1,07%	0,65%	0,15%	0,65%	2,64%
Veðlán.....	0,89%	0,39%	0,59%	0,81%	1,05%
Bankainnstæður.....	0,04%	0,05%	2,37%	8,48%	6,67%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum.....	85,30%	90,36%	91,62%	91,95%	92,44%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	14,70%	9,64%	8,38%	8,05%	7,56%
Fjöldi:					
Fjöldi sjóðfélaga.....	349	342	336	314	336
Fjöldi lífeyrisþega.....	41	47	55	47	52
Fjöldi lífeyrisþega í inngreiðslu inn á lán.....	19	15	12	0	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir.....	98,96%	88,31%	86,53%	95,86%	78,01%
Makalífeyrir.....	1,04%	11,69%	8,53%	3,86%	18,05%
Barnalífeyrir.....	0,00%	0,00%	0,00%	0,29%	3,94%
Annar lífeyrir.....	0,00%	0,00%	4,95%	0,00%	0,00%
Lykiltölur á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls.....	176.861.466	173.061.376	140.384.171	120.671.244	101.867.937
Lífeyrir alls.....	77.414.783	107.281.519	108.542.098	79.157.982	55.033.861
Hreinar fjárfestingatekjur.....	285.832.958	135.305.144	473.032.128	187.319.377	243.868.927
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	12.211.583	10.974.131	9.365.086	8.008.034	7.940.183
Hækkun(lækkun) á hreinni eign.....	373.068.058	190.110.870	495.509.115	218.115.872	280.183.567
Lífeyrisbyrði.....	43,77%	61,99%	77,32%	65,60%	54,02%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaði í % af iðgjöldum.....	6,90%	6,34%	6,61%	6,64%	7,79%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	6,89%	3,50%	13,43%	5,53%	7,70%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,29%	0,28%	0,26%	0,24%	0,25%

Skýringar

19. Kennitölur(framhald)

Yfirlit um kennitölur, skipt niður á deildir

Samtrygging

Ávöxtun:	2017	2016	2015	2014	2013
Nafnávöxtun.....	6,99%	3,50%	14,64%	4,64%	7,89%
Meðaltal nafnávöxtunar síðustu 10 ára *.....	6,24%	6,08%	7,24%	6,97%	7,85%
Hrein raunávöxtun	5,17%	1,38%	12,40%	3,57%	4,08%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára *.....	5,25%	6,32%	6,50%	4,70%	4,93%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 10 ára *.....	1,47%	0,92%	1,55%	1,08%	1,63%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga:					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	30,54%	38,25%	34,01%	32,53%	29,09%
Skráð skuldabréf.....	65,15%	57,13%	60,71%	56,22%	57,33%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum.....	4,26%	4,57%	4,28%	5,03%	5,86%
Óskráð skuldabréf.....	0,00%	0,00%	0,00%	0,44%	1,23%
Bankainnstæður.....	0,05%	0,05%	1,01%	5,78%	6,49%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:					
Eignir í íslenskum krónum.....	87,08%	91,04%	94,07%	95,28%	93,46%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	12,92%	8,96%	5,93%	4,72%	6,54%
Fjöldi:					
Fjöldi sjóðfélaga.....	344	334	324	331	290
Fjöldi lífeyrisþega.....	18	21	20	16	10
Hlutfallsleg skipting lífeyris:					
Ellilífeyrir.....	70,99%	58,00%	40,49%	61,61%	39,31%
Örorkulífeyrir.....	25,56%	35,27%	52,80%	31,58%	58,14%
Makalífeyrir.....	3,45%	6,73%	6,71%	6,81%	2,55%
Lykiltölur á föstu verðlagi:					
Iðgjöld alls.....	76.860.774	77.501.276	68.397.507	56.882.704	52.530.646
Lífeyrir alls.....	8.047.012	7.847.479	13.248.310	10.955.227	4.803.470
Hreinar fjárfestingatekjur.....	83.296.318	41.296.790	135.630.425	41.045.915	60.130.052
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	2.508.241	3.186.868	4.447.364	2.782.186	2.669.521
Hækkun(lækkun) á hreinni eign.....	149.601.839	107.763.718	185.543.769	83.469.507	104.639.128
Lífeyrisbyrði.....	10,47%	10,13%	19,37%	19,26%	9,14%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaðu í % af iðgjöldum.....	3,26%	4,11%	6,50%	4,89%	5,08%
Hreinar fjárfestingatekjur í % af meðalstöðu eigna.....	6,96%	3,80%	14,10%	4,86%	7,94%
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,21%	0,29%	0,46%	0,33%	0,35%

*) Ávöxtunartölur samtryggingardeildar frá 2002 til og með 2011 hafa ekki verið reiknaðar upp m.t.t reglna 335/2015 varðandi virðisbreytingu skuldabréfa.

Stjórnarháttayfirlýsing Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fyrir árið 2017

Stjórnarháttayfirlýsing

Góðir stjórnarhættir Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands leggja grunninn að traustum samskiptum sjóðfélaga, stjórnarmanna og stjórnenda sjóðsins og stuðla að hlutlægni, heilindum, gagnsæi og ábyrgð í stjórnun við rekstur sjóðsins. Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands leggur áherslu á að viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti sé fylgt og að stjórnarhættir sjóðsins á hverjum tíma séu í samræmi við þær leiðbeiningar.

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er almennur lífeyrissjóður sem starfar skv. lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands er með rekstrarsamning við Landsbankann hf. sem sér um daglegan rekstur sjóðsins.

Stjórnarhættir

Stjórnarháttayfirlýsing þessi er í samræmi við 51. gr. reglna um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015. Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands fylgir viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Yfirlýsing um stjórnarhætti er birt á vef lífeyrissjóðsins. Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út 1. júní 2015 (5. útg.) af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins.

Frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands uppfyllir ákvæði leiðbeininganna. Sjóðurinn vikur að hluta til frá leiðbeiningunum um stjórnarhætti fyrirtækja og á það við ákvæði sem eiga ekki við um lífeyrissjóði. Má þar helst nefna atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa, starfskjarastefnu, starfskjaranefnd, tilnefningarnefnd og sérstaka stefnu um samfélagslega ábyrgð.

Aðrar reglur og viðmið sem einnig er farið eftir og eiga sérstaklega við um starfsemi lífeyrissjóða

Um starfsemi Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands gilda lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglugerðir, reglur og tilmæli FME og Seðlabankans og ýmis önnur lagaákvæði um lífeyrissjóði. Samkvæmt 29. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, ber stjórn lífeyrissjóðsins ábyrgð á að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Stjórn lífeyrissjóðs skal einnig hafa með höndum almennt eftirlit með rekstri, bókhaldi og ráðstöfun eigna sjóðsins. Stjórnin setur sér starfsreglur. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að stjórnarhættir og innra skipulag sjóðsins stuðli að skilvirkri og varfærinni stjórn hans. Stjórn sjóðsins skal árlega endurmeta stjórnarhætti sína með tilliti til viðurkenndra leiðbeininga um stjórnarhætti og bregðast við með viðeigandi hætti ef þörf er á.

Áhættustjórnun og innra eftirlit

Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands ber ábyrgð á því að fyrir hendi sé virk áhættustjórnun og innra eftirlitskerfi. Lögð er áhersla á að greina helstu áhættuþætti sem steðja að rekstri sjóðsins og að innleiddar séu fyrirbyggjandi eftirlitsaðgerðir til að draga úr áhættu. Tilgangur innra eftirlits er að stuðla að því að sjóðurinn nái markmiðum sínum varðandi rekstur, ávöxtun, áhættuvilja og áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og hlíti lögum og reglum. Það er stefna sjóðsins að taka aðeins áhættu sem hann skilur, getur metið og mætt.

Árangursrik áhættustjórnun er lykilþáttur í rekstri sjóðsins. Í áhættustjórnun felst greining, mat og stýring á áhættuþáttum í rekstri sjóðsins og að sjóðurinn hafi skilvirkt skipulag til að mæta áhættu og/eða miðla upplýsingum um áhættu til grundvallar upplýstri ákvarðanatöku. Lögð er áhersla á að við rekstur sjóðsins sé viðhöfð fagleg áhættustjórnun.

Áhættustjórnun og innra eftirlit er samofið daglegri starfsemi sjóðsins. Stjórnendur sjóðsins bera ábyrgð á eftirliti og stjórnun á áhættum sem steðja að sjóðnum og eignum hans. Öflug eftirfylgni með ákvörðunum og vöktun áhættu er hluti innra eftirlits.

Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands fer eftir áhættustefnu og áhættustýringarstefnu. Í áhættustýringarstefnunni eru settar fram verklagsreglur um það hvernig mæla skuli helstu áhættuþætti sem snerta rekstur sjóðsins; lífeyrstryggingaráhættu, markaðsáhættu, eigna- og skuldbindingajöfnuð, rekstraráhættu, stjórnarhætti, mótaðilaáhættu, lausafjáraáhættu, samþjöppunaráhættu, aðra áhættuþætti, álagspróf séreignardeildar og vikmarkaefirlit. Áhættustýringarstefnan gerir ráð fyrir að fylgst sé með breytingum á áhættu sjóðsins með reglubundnum hætti. Áhættustýring sjóðsins er í höndum Áhættustýringar Landsbankans hf. og sérstaks ábyrgðaraðila áhættustýringar.

Stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands

Stjórn skal sjá um að skipulag sjóðsins og starfsemi séu jafnan í góðu horfi og í samræmi við lög og reglur sem gilda um sjóðinn. Hlutverk stjórnar er skilgreint í samþykktum og starfsreglum stjórnar. Auk þess hefur stjórn sjóðsins lögbundnu hlutverki að gegna. Starfs- og siðareglur Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins. Þá hefur stjórnin sett verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna og starfsmanna Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands með fjármálagerninga. Reglurnar hafa verið staðfestar af Fjármálaeftirlitinu. Stjórn sjóðsins hélt 9 formlega stjórnarfundi á árinu 2017.

Skýringar

Í stjórn Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands eru fimm stjórnarmenn. Allir stjórnarmenn eru kosnir á ársfundi til þriggja ára í senn.

Í stjórn sjóðsins eru:

Sigurgísli Ingimarsson, formaður
Gísli Vilhjálmsson, varaformaður
Heiðdís Halldórsdóttir
Margrét Helgadóttir
Sæmundur Pálsson

Óhæði stjórnarmanna

Stjórnarmenn eru óháðir rekstraraðila sjóðsins, Landsbankanum hf.

Endurskoðunarnefnd

Stjórn Lífeyrissjóðsins skipar 3 nefndarmenn í endurskoðunarnefnd. Hlutverk endurskoðunarnefndar er m.a. að sinna eftirliti með endurskoðun ársreiknings sjóðsins og eftirliti með vinnuferlum við gerð reikningsskila. Engar breytingar urðu á skipun nefndarmanna á árinu 2017. Endurskoðunarnefnd er skipuð einum stjórnarmanni og tveimur utanaðkomandi nefndarmönnum.

Nefndarmenn í endurskoðunarnefnd Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands á árinu 2017 voru Jón Gunnsteinn Hjálmarsson, löggiltur endurskoðandi, formaður, Gísli Vilhjálmsson og Þórolfur Ólafsson. Stjórn hefur sett nefndinni starfsreglur þar sem kemur m.a. fram markmið, heimildir, skipulag, fundarstörf, hlutverk og ábyrgð. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirætlum sem sjóðstjórn hefur gefið. Ráðstafanir sem eru óvenjulegar eða mikils háttar getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá sjóðstjórn. Framkvæmdastjóra er óheimilt að taka þátt í atvinnurekstri nema að fengnu leyfi stjórnar. Framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs Tannlæknafélags Íslands er Ólafur Páll Gunnarsson.

Ábyrgðaraðili áhættustýringar

Ábyrgðaraðili áhættustýringar er Hólmfríður Kristjánsdóttir.

Endurskoðandi

Endurskoðandi sjóðsins árið 2017 var Rýni endurskoðun.

Innri endurskoðandi

Innri endurskoðandi sjóðsins er innri endurskoðun Landsbankans hf.

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2017

	Samtals 2017	Séreignardeild	Samtrygging
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga	78.908.417	54.122.182	24.786.235
Iðgjöld launagreiðenda	172.432.201	121.880.336	50.551.865
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	<u>858.948</u>	<u>858.948</u>	<u>0</u>
	<u>252.199.566</u>	<u>176.861.466</u>	<u>75.338.100</u>
Sérstök aukaframlög	<u>1.522.674</u>	<u>0</u>	<u>1.522.674</u>
	<u>1.522.674</u>	<u>0</u>	<u>1.522.674</u>
Lífeyrir			
Heildarfjárhæð lífeyris	76.237.673	69.792.185	6.445.488
Sérstök inngreiðsla inn á lán sjóðfélaga	7.622.598	7.622.598	0
Framlag í VIRK starfsendurhæfingarsjóð	1.601.524	0	1.601.524
Tryggingakostnaður	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>85.461.795</u>	<u>77.414.783</u>	<u>8.047.012</u>
Fjárfestingartekjur			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	122.661.485	99.650.961	23.010.524
Hreinar tekjur af skuldabréfum	247.822.107	187.970.993	59.851.114
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum	92.186	68.714	23.472
Vaxtatekjur af handbæru fé	1.831.095	978.325	852.770
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum	948.064	463.725	484.339
Fjárfestingagjöld	<u>-4.225.661</u>	<u>-3.299.760</u>	<u>-925.901</u>
	<u>369.129.276</u>	<u>285.832.958</u>	<u>83.296.318</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	<u>14.719.824</u>	<u>12.211.583</u>	<u>2.508.241</u>
	<u>14.719.824</u>	<u>12.211.583</u>	<u>2.508.241</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris	522.669.897	373.068.058	149.601.839
Hrein eign frá fyrra ári	<u>5.083.085.913</u>	<u>3.961.470.560</u>	<u>1.121.615.354</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok	<u>5.605.755.810</u>	<u>4.334.538.618</u>	<u>1.271.217.193</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

	Samtals 2017	Séreignardeild	Samtrygging
Eignir			
Fjárfestingar			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	2.225.108.506	1.801.868.971	423.239.535
Skuldabréf	3.183.977.040	2.391.664.460	792.312.580
Veðlán	37.614.597	37.614.597	0
Bundnar bankainnstæður	2.469.492	1.838.471	631.021
	<u>5.449.169.635</u>	<u>4.232.986.499</u>	<u>1.216.183.136</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	8.119.113	0	8.119.113
Aðrar kröfur	6.246.300	3.600.088	2.646.212
	<u>14.365.413</u>	<u>3.600.088</u>	<u>10.765.325</u>
Aðrar eignir			
Sjóður og veltiinnlán	149.563.656	102.401.089	47.162.567
Eignir	<u>5.613.098.704</u>	<u>4.338.987.676</u>	<u>1.274.111.028</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Aðrar skuldir	7.342.887	4.449.055	2.893.832
Skuldir	<u>7.342.887</u>	<u>4.449.055</u>	<u>2.893.832</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls	<u>5.605.755.816</u>	<u>4.334.538.621</u>	<u>1.271.217.196</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2017

	Samtals 2017	Séreignardeild	Samtrygging
Inngreiðslur			
Iðgjöld	251.221.789	176.861.466	74.360.323
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum	3.874.484	2.329.425	1.545.059
Aðrar inngreiðslur	-612.695	-612.695	0
	<u>254.483.578</u>	<u>178.578.196</u>	<u>75.905.382</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	75.464.741	69.391.351	6.073.390
Rekstrarkostnaður	20.041.201	15.591.737	4.449.464
Sérstök inngreiðsla inn á lán	7.622.598	7.622.598	0
Aðrar útgreiðslur	1.287.293	0	1.287.293
	<u>104.415.833</u>	<u>92.605.686</u>	<u>11.810.147</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga	<u>150.067.745</u>	<u>85.972.510</u>	<u>64.095.235</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	154.401.631	124.835.679	29.565.952
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum	-1.034.820.687	-842.328.378	-192.492.309
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum	1.298.514.794	1.035.924.944	262.589.850
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa	113.669.570	90.896.175	22.773.395
Keypt skuldabréf	-1.240.396.304	-970.063.189	-270.333.115
Seld skuldabréf	657.474.098	540.247.302	117.226.796
Ný bundin innlán	-2.469.492	-1.838.471	-631.021
Endurgreidd bundin innlán	2.467.745	1.882.179	585.566
	<u>-51.158.645</u>	<u>-20.443.759</u>	<u>-30.714.886</u>
Hækkun (Lækkun) á handbæru fé	<u>98.909.100</u>	<u>65.528.751</u>	<u>33.380.349</u>
Gengismunur af handbæru fé	<u>-840.487</u>	<u>-662.196</u>	<u>-178.291</u>
Handbært fé í upphafi árs	<u>51.495.043</u>	<u>37.534.534</u>	<u>13.960.509</u>
Handbært fé í lok árs	<u>149.563.656</u>	<u>102.401.089</u>	<u>47.162.567</u>